Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001260

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-04-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ХНУ імені В. Н. Каразіна № 0302-3к/1035 від 16.06.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Ростислав Русланович
2. Rostyslav Lutsenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0737-3902

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 30-05-2025

Спеціальність за освітою: Економіка

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8114

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.01.30

Тема дисертації:

1. Поведінкова економіка віртуальних активів
2. Behavioral economics of virtual assets

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена теоретико-методичному обґрунтуванню та розробці механізмів і моделей поведінкової економіки віртуальних активів, які дозволяють здійснювати моніторинг даних соціальних мереж в контексті визначення поведінкових детермінант стейкхолдерів ринку віртуальних активів. У дослідженні проаналізовано основні концепції поведінкової економіки у контексті віртуальних активів та визначено специфіку різних їх типів. Особливу увагу приділено впливу соціальних мереж на формування поведінкових детермінант стейкхолдерів ринку віртуальних активів. Розроблено механізм моніторингу даних соціальних мереж, який дозволяє оперативно збирати та обробляти інформацію про настрої інвесторів, їх реакції на ринкові зміни та динаміку обговорень. Ідентифіковано та класифіковано основні поведінкові фактори, які впливають на процес прийняття рішень стейкхолдерами ринку віртуальних активів. Побудовано моделі динаміки криптовалютного ринку з урахуванням поведінкових метрик. Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці комплексного підходу до аналізу динаміки ринку віртуальних активів на основі поведінкових детермінант стейкхолдерів. Використання запропонованої

системи моніторингу даних із соціальних мереж дозволяє здійснювати збір інформації в режимі реального часу. Запропоновано підходи до інтеграції поведінкових метрик у моделі машинного навчання для підвищення точності прогнозів. Визначені ключові платформи для моніторингу ринкових трендів, аналізу поведінкових факторів та прогнозування цінових змін. Досліджено основні евристики та когнітивні викривлення, які визначають поведінку стейкхолдерів ринку віртуальних активів. Особливу увагу приділено ефектам володіння, якорування, підтвердження, доступності, статусу-кво, FOMO, надмірній впевненості та колективній поведінці. Показано вплив емоційних чинників, таких як страх та жадібність, а також емоційного інтелекту, особливо в умовах нестабільності й новизни ринку віртуальних активів. Розроблено класифікацію поведінкових упереджень стейкхолдерів на афективні, когнітивні та конативні, що дозволило запропонувати категоризацію інвесторів ринку віртуальних активів. Соціальні мережі визначено як важливий фактор, що посилює масову поведінку та вплив лідерів думок. Підкреслено необхідність врахування емоційних і поведінкових аспектів під час розробки бізнес-стратегій для віртуальних активів. Наголошено на важливості рівня цифрової грамотності стейкхолдерів. Розглянуто поведінкові аспекти ринку віртуальних активів у контексті теорії поколінь X, Y, Z, акцентуючи увагу на відмінностях у підходах до використання віртуальних активів залежно від рівня цифрових навичок. Систематизовано сучасні підходи для моделювання прийняття технологій у контексті віртуальних активів. Проведений порівняльний аналіз методів інтелектуального аналізу даних, включно з машинним навчанням, часовими рядами, нейронними мережами, NLP, які застосовуються для досліджень настроїв і поведінкових детермінант у соціальних мережах. Результати аналізу соціальних мереж створюють основу для ефективної інтеграції даних соціальних мереж у моделі прогнозування динаміки ринку віртуальних активів. Дані активності користувачів, зміст публікацій і тональність обговорень є індикаторами настроїв і поведінкових патернів інвесторів. Сформовані рекомендації щодо вдосконалення підходів до збору, обробки та аналізу даних соціальних мереж для досліджень у сфері поведінкової економіки віртуальних активів. Використання машинного навчання (поліноміальна регресія, дерева рішень, випадковий ліс, ARIMAX) підтвердило важливість багатофакторного підходу для моделювання динаміки цін. Нелінійні методи дозволяють враховувати складні взаємозв'язки між активністю в соціальних мережах, психологічними факторами та фінансовими показниками. Тестування моделей показало, що врахування соціальних даних значно підвищує точність прогнозів. Моделі машинного навчання продемонстрували найвищу ефективність завдяки здатності враховувати нелінійні ефекти. Дисертаційна робота розкриває переваги інтеграції поведінкових метрик стейкхолдерів ринку віртуальних активів у моделі прогнозування динаміки ринку, використовуючи дані із соціальних мереж. Результати моніторингу сприяють вдосконаленню моделей прогнозування динаміки ринку віртуальних активів за рахунок інтеграції соціальних індикаторів настроїв стейкхолдерів ринку віртуальних активів.

2. The dissertation is devoted to the theoretical and methodological substantiation and development of mechanisms and models of the behavioral economics of virtual assets, which allow the monitoring of social network data in the context of determining the behavioral determinants of stakeholders of the virtual asset market. The study analyzes the main concepts of behavioral economics in the context of virtual assets and identifies the specifics of their various types. Particular attention is paid to the influence of social networks on the formation of behavioral determinants of stakeholders of the virtual asset market. A mechanism for monitoring social network data has been developed, which allows for the prompt collection and processing of information about investor sentiment, their reactions to market changes and the dynamics of discussions. The main behavioral factors that influence the decision-making process of stakeholders of the virtual asset market have been identified and classified. Models of the cryptocurrency market dynamics have been built, taking behavioral metrics into account. The practical significance of the results obtained lies in the development of a comprehensive approach to the analysis of the dynamics of the virtual asset market based on the behavioral determinants of stakeholders. The use of the proposed system for monitoring data from social networks allows for the collection of information in real time. Approaches to the integration of behavioral metrics into machine learning models to increase the accuracy of forecasts are proposed. Key platforms for monitoring market trends, analyzing behavioral factors, and predicting price changes are identified. The main heuristics and cognitive distortions that determine the behavior

of stakeholders in the virtual asset market are investigated. Particular attention is paid to the effects of ownership, anchoring, confirmation, availability, status quo, FOMO, overconfidence, and collective behavior. The influence of emotional factors, such as fear and greed, as well as emotional intelligence, is shown, especially in conditions of instability and novelty of the virtual asset market. A classification of stakeholders' behavioral biases into affective, cognitive, and conative has been developed, which has allowed us to propose a categorization of investors in the virtual asset market. Social networks have been identified as an important factor that enhances mass behavior and the influence of opinion leaders. The need to take into account emotional and behavioral aspects when developing business strategies for virtual assets has been emphasized. The importance of the level of digital literacy of stakeholders has been emphasized. The behavioral aspects of the virtual asset market have been considered in the context of the theory of generations X, Y, Z, focusing on differences in approaches to the use of virtual assets depending on the level of digital skills. Modern approaches to modeling technology adoption in the context of virtual assets have been systematized. A comparative analysis of data mining methods, including machine learning, time series, neural networks, and NLP, which are used to study sentiment and behavioral determinants in social networks, has been conducted. The results of social network analysis create the basis for effective integration of social network data into the model for forecasting the dynamics of the virtual asset market. User activity data, the content of publications and the tone of discussions are indicators of investor sentiment and behavioral patterns. Recommendations are made for improving approaches to collecting, processing, and analyzing social network data for research in the field of behavioral economics of virtual assets. The use of machine learning (polynomial regression, decision trees, random forest, ARIMAX) confirmed the importance of a multifactorial approach to modeling price dynamics. Nonlinear methods allow us to take into account the complex relationships between activity in social networks, psychological factors and financial indicators. Model testing showed that taking into account social data significantly increases the accuracy of forecasts. Machine learning models demonstrated the highest efficiency due to the ability to take into account nonlinear effects. The dissertation reveals the advantages of integrating behavioral metrics of virtual asset market stakeholders into the model for forecasting market dynamics using data from social networks. The monitoring results contribute to improving models for predicting the dynamics of the virtual asset market by integrating social indicators of the sentiment of stakeholders in the virtual asset market.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Danich V., Lutsenko R. Virtual assets of the distributed register. Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series. 2023. № 104. С. 5 –10. DOI: https://doi.org/10.26565/2311-2379-2023-104-01.
- Луценко Р.Р. Аналіз поведінкових факторів стейкхолдерів ринку криптовалют серед користувачів соціальних мереж. Вчені записки університету “КРОК”. 2024. №3 (75). С. 172 – 182. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-75-172-182.
- Луценко Р. Р. Прикладний програмний інтерфейс як метод моніторингу даних соціальних мереж для досліджень у поведінковій економіці. Бізнес-інформ. 2024. №8. С. 133–141. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-8-133-141.
- Гур’янова Л. С., Луценко Р. Р. Моделі аналізу динаміки ринку криптовалют з урахуванням поведінкових метрик стейкхолдерів за даними соціальних мереж. Бізнес Інформ. 2024. №9. С. 129–138. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-129-138.

- Danich, V., Lutsenko, R. Developing professional digital competencies for cryptocurrency market beginners (Case study of economics students). Baltic Journal of Legal and Social Sciences. 2024. № 1. P. 60-65. DOI: https://doi.org/10.30525/2592-8813-2024-spec-5.
- Vitaly Danich, Rostyslav Lutsenko. Problems of operation of the cryptocurrency market in Ukraine. Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної Інтернет- конференції, 28 жовтня 2021 р. – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. – 262 с. С. 27-29. URL: https://drive.google.com/file/d/1Ggcp4WCSzEDJX2do4gO6vJTFZ9F3E83c.
- Луценко Р. Р., Даніч В. М. Можливості технологій розподіленого реєстру. Електронне наукове видання. Збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів освіти та молодих вчених «Науковий простір: Актуальні питання, досягнення та інновації», 23-24 листопада 2021 р., м. Вінниця, 2021. – 370 с. С. 310-312. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/43600/ 80_Tytul_Zmist.pdf.
- Даніч В. М., Луценко Р .Р. Віртуальні активи у контексті теорії поколінь. Міжнародна науково-практична конференція «Реформування економіки в контексті міжнародного співробітництва: механізми та стратегії», 4-5 лютого 2022 року, м. Запоріжжя, 2022. – С. 63-67. URL: https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27906.pdf
- Луценко Р. Р. Цифрова компетентність – запорука успішної підготовки спеціалістів з економічної кібернетики. Збірник матеріалів: Міжнародної науково-практичної конференції «Економічна кібернетика: теорія, практика та напрямки розвитку». 29-30 листопада 2022 року, м. Одеса, 2022. – С. 55-63. URL: https://economics.net.ua/wp-content/uploads/2023/01/tezy.pdf
- Луценко Р., Даніч В. Аналіз поведінкових упереджень стейкхолдерів ринку криптовалют серед користувачів соціальної мережі ТікТок. Збірник тез доповідей ІІ Міжнар. наук.-практич. конфер. «Інновації та перспективні шляхи розвитку інформаційних технологій» (06 груд. 2023 р., м. Черкаси) [Електронний ресурс] / упоряд. : Т. О. Прокопенко, Я. В. Тарасенко ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2023. – С. 69 - 71. URL: https://drive.google.com/file/d/1f0cc_HaFDH4G3AI_NfwqfTjaMjyWBvkc.
- Rostyslav Lutsenko. Algorithm for monitoring social network data for behavioral economics research. Modern problems of social and economic systems modelling. XV International Scientific Practical Conference. April 11-12, 2024 – Multimedia Sciences. electron. Kharkiv, KHNEU named after S. Kuznetsia, 2024. URL: https://mpsesm.org/book/2024/pages/sections/ section05/page1155.html
- Луценко Р.Р. Моделі поведінкової економіки віртуальних активів. Тези доповідей. XII Всеукраїнська науково-практична конференція Форум молодих економістів-кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід», 22-23 листопада 2024 р., м. Львів. – 2024. – С. 68-71. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/2024_ Zbirnyk-OK_END.pdf
- Lutsenko R. Intelligent Data Analysis Systems for Research in Behavioral Economics of Virtual Assets. The Ukrainian Scientific and Practical Conference «Scientific Research Methodology – 2024». Cherkasy, 15-16 November 2024. Cherkasy, 2024. P. 19-21. URL: https://pmkt.chdtu.edu.ua/scientific-research-methodology/
- Гур'янова Л.С., Луценко Р.Р. Прогнозування динаміки ринку криптовалют на основі даних соціальних мереж. Моделювання та прогнозування економічних процесів : зб. тез доп. XVIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 5 груд. 2024 р. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2024. – С. 27-30. URL: https://mpeproc.fmm.kpi.ua/
- Rostyslav Lutsenko, Vitaly Danich. Developing professional competencies for cryptocurrency market beginners (case study of economics students). The XII International Research-to-Practice Conference «Society Transformations in Social and Human Sciences». Rīga: BSA, 2024. 381 pp. P. 184-187. URL:https://bsa.edu.lv/docs/science/book/conference_20231125.pdf.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці; підвищення автоматизації виробничих процесів; забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U001670

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гур'янова Лідія Семенівна
2. Lidiya Guryanova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2009-1451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Камінський Андрій Борисович
2. Andrii Kaminskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6574-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турлакова Світлана Сергіївна
2. Svitlana Turlakova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3954-8503

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іващенко Марина Вікторівна
2. Maryna Ivashchenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6078-1783

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глущенко Ольга Вікторівна
2. Olha Hlushchenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5856-3373

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Меркулова Тамара Вікторівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Меркулова Тамара Вікторівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Шевченко Андрій Олександрович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна